

شیخ الشیوخ مولانا همام تبریزی

قدوة العلماء و المشایخ همام الدین محمد تبریزی از مفاخر ساحت ادبیات آذربایجان می باشد او از فحول شعرا و مشاهیر دانشمندان و اعراف عرفای تبریز است از مقربین صاحب دیوان بوده فخرالزمانی می نویسد به سال 676 صاحب دیران که عازم هندوستان بود مولانا همام تبریزی را هم همکاب خود ساخته است مبرهن است که در این سفر خواجه همام تبریزی از کسب فیوضات جورواجور بی بهره نبوده است.

قدوة العلماء و المشایخ همام الدین محمد تبریزی از مفاخر ساحت ادبیات آذربایجان می باشد او از فحول شعرا و مشاهیر دانشمندان و اعراف عرفای تبریز است از مقربین صاحب دیوان بوده فخرالزمانی می نویسد به سال 676 صاحب دیران که عازم هندوستان بود مولانا همام تبریزی را هم همکاب خود ساخته است مبرهن است که در این سفر خواجه همام تبریزی از کسب فیوضات جورواجور بی بهره نبوده است. نوشته اند ایشان در علوم ادبیات و فن محاوره و محاضره و شعر و انشاء و حسن خط در روزگار خود قرینه نداشته است به سال 706 به تفسیر وزیر خواجه رشید الدین تقریظ نوشته به طوریکه از علوم گوناگون برخوردار بوده از ثروتمندان تبریز هم بوده است در کتاب روضات الجنان درباره همام چنین نوشته شده خواجه با وجود فضایل ظاهری از باطن صافیة درویشان نیز مستفید بوده گوئیا ارادت به شیخ حسن بلغاری داشته است. در صحف ابراهیم آمده خواجه در اواخر عمر تارك الدنيا شد. از منصب و مال به کلی اعراض نموده مرید شیخ سعید فرغانی شده و از توفیق به طواف کعبه معظمه کامیاب گشته بعد از مراجعت از سفر حجاز منزوی و طریقت صوفیت را پیش گرفته است. در مجمل فصیحی نوشته شده همام الدین تبریزی فی خامس عشرین صفر 714 در 116 سالگی به حمام رفت و در آنجا غفلتا بدرود حیات گفت. همام در مقبرة الشعرا تبریز به خاک سپرده شده است آثار حمام عبارت از غزلیات و مثنوی و صحبت نامه اوست این ادیب و عارف توانا از شاگردان علامه عالم خواجه نصیرالدین طوسی می باشد سعدی شیرازی در تبریز با او ملاقات داشته است گو اینکه در مصاحبت سعدی خود را برتر از او تشخیص داده و چنین گفته است (پیام ده سوی بلبل که با وجود همام - روا بود! که سخنهاي عشق پردازي؟ - همام را سخن دلغریب و شیرین است - ولی چه سود که بیچاره نیست شیرازی) در شعر الزام مایلزم بر شعر طراوت و ملاحه و وجاهت می بخشد الزام مایلزم محل را موردی نیست.